2026-10-23

Remissvar – Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Atrium Ljungberg har tagit del av Boverkets rapport 2026:16 och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Atrium Ljungberg välkomnar förslaget om att införa bindande gränsvärden för nya byggnaders klimatpåverkan. Vi anser att nationella krav är en viktig förutsättning för att påskynda byggbranschens klimatomställning, stimulera innovation och skapa mer likvärdiga konkurrensförutsättningar.

Vi anser samtidigt att Boverkets föreslagna ambitionsnivå är otillräcklig i förhållande till EU och Sveriges klimatmål. Gränsvärdena behöver vara tillräckligt skarpa för att driva faktiska utsläppsminskningar utöver den teknikutveckling som redan förväntas ske.

Atrium Ljungbergs huvudsakliga ställningstaganden är följande:

- Vi tillstyrker införandet av bindande klimatgränsvärden men anser att ambitionsnivån bör skärpas med utgångspunkt i en halvering av byggandets klimatpåverkan till 2030.
- Vi ser positivt på att gränsvärdena omfattar byggskedet A1–A5, där utsläppen sker nära i tid och byggherren har stor möjlighet att påverka resultatet.
- Vi anser att dagens krav på klimatdeklarationer bör behållas till dess att de nya reglerna träder i kraft för respektive byggnadskategori.
- Vi ser positivt på en harmoniserad europeisk beräkningsmetodik, men anser att kompletterande nationella krav ska vara väl motiverade och inte skapa onödiga administrativa hinder.
- Vi anser att uppföljning och kontroll ska vara rättssäker, enhetlig och proportionerlig, samtidigt som gränsvärdena behöver vara bindande och få faktisk effekt.

Gränsvärdena behöver bidra till klimatmålen

Synpunkter på föreslagna gränsvärden i plan- och byggförordningen och rapportens avsnitt om ambitionsnivåer.

Atrium Ljungberg har tidigare skrivit under Reduction Roadmap Sverige, som förespråkar gränsvärden som innebär en halvering av byggandets klimatpåverkan till 2030.

Boverket har valt alternativ 2, som för byggnadstyper med tillgängliga referensvärden motsvarar omkring 35 procents reduktion jämfört med 2020 års medianvärden.

Samtidigt bedömer Boverket att materialindustrins förväntade utveckling i sig kan minska klimatpåverkan med omkring 25 procent fram till 2030.

Vi anser att detta innebär en risk för att gränsvärdena får begränsad ytterligare styrande effekt. Om en stor del av reduktionen kan uppnås genom den materialutveckling som redan förväntas ske, minskar incitamenten för byggherrar, entreprenörer och projektörer att aktivt minska klimatpåverkan genom konstruktionsoptimering, materialeffektivitet och nya arbetssätt.

Atrium Ljungberg anser därför att ambitionsnivån bör skärpas med utgångspunkt i Boverkets alternativ 1 och målsättningen att halvera byggandets klimatpåverkan till 2030. Vi ser även behov av en tydlig och långsiktig plan för successivt skärpta gränsvärden efter 2030.

Vi är medvetna om att skärpta krav initialt kan innebära ökade kostnader. Erfarenheter från genomförda byggprojekt visar dock att betydande utsläppsminskningar redan är tekniskt möjliga. Med ökad efterfrågan och uppskalning kan klimatförbättrade produkter och teknologier bli mer kostnadseffektiva och tillgängliga för hela marknaden.

Vi anser att omställningens kostnader bör fördelas proportionerligt mellan byggbranschens aktörer. En tydlig och långsiktig kravnivå kan samtidigt stimulera innovation, investeringar och stärka svensk konkurrenskraft.

Behåll klimatdeklarationerna under övergångsperioden

Synpunkter på förslaget att upphäva lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader och föreslagna ikraftträdandebestämmelser.

Boverket föreslår att dagens klimatdeklarationslag upphör den 1 april 2027. De nya kraven på redovisning av byggnaders klimatpåverkan under hela livscykeln införs först den 1 januari 2028 för byggnader över 1 000 m^2 och den 1 januari 2030 för övriga byggnader.

Det innebär ett uppehåll i obligatorisk klimatredovisning på nästan nio månader respektive två år och nio månader.

Atrium Ljungberg anser att detta är olyckligt. Sedan klimatdeklarationerna infördes 2022 har branschen investerat i kompetens, beräkningsverktyg, produktdata och arbetsprocesser för att integrera klimatberäkningar i byggprojekt.

Ett avbrott riskerar att försvaga denna utveckling. Klimatberäkningar kan förlora sin etablerade roll i projekteringen, mindre aktörer riskerar att tappa kompetens och leverantörernas incitament att tillhandahålla strukturerade klimatdata kan minska.

Vi anser därför att nuvarande klimatdeklarationskrav, eller en förenklad motsvarighet, bör fortsätta gälla för byggnader som ännu inte omfattas av det nya regelverket.

Det skulle säkerställa kontinuitet och bevara branschens upparbetade kompetens utan att tidigarelägga de mer omfattande kraven på livscykelberäkningar enligt EU energidirektiv.

Beräkningsmetodik och systemgränser ska stödja faktiska utsläppsminskningar

Synpunkter på föreslagna bestämmelser om klimatberäkning, redovisning och gränsvärden.

Atrium Ljungberg ser positivt på att det bindande gränsvärdet föreslås omfatta byggskedet A1–A5, det vill säga materialproduktion, transporter och byggproduktion. Dessa utsläpp sker nära i tid och kan i stor utsträckning påverkas genom aktiva beslut i byggprojekten.

Vi ser också positivt på att byggnadens klimatpåverkan under hela livscykeln ska redovisas separat. Det ger bättre möjligheter att bedöma byggnadens samlade klimatprestanda och undvika att utsläpp flyttas mellan olika livscykelskeden.

Vi anser att beräkningsmetodiken ska vara transparent, jämförbar och så långt möjligt harmoniserad med europeiska och nordiska regelverk. Krav på produktdata och rapportering bör utformas så att de stödjer klimatstyrningen utan att skapa onödiga parallella arbetsprocesser.

Vi anser samtidigt att administrativa förenklingar inte får ske på bekostnad av beräkningarnas kvalitet eller möjligheten att följa upp faktiska utsläppsminskningar.

Kontroll och sanktioner behöver vara tydliga och proportionerliga

Synpunkter på föreslagna bestämmelser om kontroll och byggsanktionsavgifter i plan- och byggförordningen.

Atrium Ljungberg ser positivt på att kontrollen av klimatberäkningar integreras i den ordinarie byggprocessen. Vi anser att detta kan bidra till att klimatfrågorna får en tydligare ställning i projektering, upphandling och genomförande.

Samtidigt behöver tillämpningen vara enhetlig mellan kommunerna. Nationell vägledning, tydliga beräkningsregler och standardiserad dokumentation är viktiga förutsättningar för rättssäker och effektiv kontroll.

Vi anser att bindande gränsvärden också behöver följas av ändamålsenliga sanktioner vid överträdelser. Den föreslagna byggsanktionsavgiften baseras på byggnadens area, men tar inte direkt hänsyn till hur mycket gränsvärdet överskrids.

Vi anser därför att sanktionsmodellen bör ses över så att även överträdelsens omfattning får betydelse för avgiftens storlek. Det bör finnas en tydlig skillnad mellan mindre avvikelser, väsentliga överskridanden och medvetet felaktig rapportering.

En sådan utformning kan stärka regelverkets legitimitet utan att försvaga kravet på faktisk efterlevnad.

Avslutande synpunkter

Atrium Ljungberg har sedan 2021 arbetat med skarpa klimatmål för våra byggprojekt. Vår målsättning är att minska klimatpåverkan med 75 procent till 2030 jämfört med 2021, beräknat över livscykelskedena A–C. Under 2025 hade vi uppnått en minskning med 42 procent jämfört med basåret.

Vi ser därför att en långtgående klimatomställning är möjlig och att byggbranschen har både kompetens och tekniska förutsättningar att genomföra betydande utsläppsminskningar.

Vi anser att lagstiftningen bör bidra till att hela branschen utvecklas i samma riktning. Genom tydliga, långsiktiga och tillräckligt ambitiösa gränsvärden kan staten skapa förutsättningar för ökad efterfrågan på klimatförbättrade produkter, fortsatt teknikutveckling och konkurrens på mer likvärdiga villkor. Samt en bransch som kan fortsätta utvecklas utan att göra mer anspråk på kommande generationers förutsättningar.

Atrium Ljungberg välkomnar därför införandet av bindande gränsvärden, men anser att förslaget behöver skärpas och att kontinuiteten i klimatredovisningen under övergångsperioden måste säkerställas.

Atrium Ljungberg AB
2026-10-23 Nacka